

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

25/401-

5. mars 2025

Høring - mandat for konsekvensutredning av Håmmålsfjellet-Sålekinna som vinterbeite for Fosen reinbeitedistrikt

Landbruks- og matdepartementet sender med dette på høring et utkast til mandat for konsekvensutredning. Tiltaket som skal utredes er bruk av Håmmålsfjellet-Sålekinna som vinterbeite for Fosen reinbeitedistrikt.

1. Bakgrunn

Høyesterett avviste 11. oktober 2021 saken om utmåling av ekspropriasjonserstatning til reindriften på Fosen, med den begrunnelse at konsesjons- og ekspropriasjonsvedtakene var ugyldige.

Energidepartementet (daværende OED) initierte i april 2023 en meklingsprosess som et alternativt spor til den varslede omgjøringsprosessen. Meklingene mellom de to sijtene i Fosen reinbeitedistrikt og de respektive vindkraftselskapene ble igangsatt i mai 2023.

Den 18. desember ble det inngått en meklingsløsning mellom Sør-Fosen Sijte og Fosen vind. Den 6. mars 2024 ble tilnærmet tilsvarende avtale inngått mellom Nord-Fosen Sijte og Roan Vind. Begge avtalene har stilt som forutsetning at staten gjennomfører en prosess med sikte på å skaffe til veie et tilleggsareal for vinterbeite som kan stilles til reindrifens disposisjon fram til utløpet av inneværende konsesjonsperiode for vindkraftverkene.

Energidepartementet ga vinteren 2024 NIBIO i oppdrag å utrede mulige tilleggsarealer for vinterbeite for reindriften på Fosen. [NIBIO](#) leverte sin rapport i september 2024 (NIBIO rapport nr. 98, 2024). NIBIO har utredet 12 områder i Trøndelag, Møre og Romsdal og Innlandet som mulige tilleggsareal. Av disse 12 var det ett område som utpekte seg som godt egnet. Dette er Håmmålsfjellet-Sålekinna i Innlandet fylke. Regjeringen legger til grunn den faglige anbefalingen fra NIBIO og jobber videre med dette alternativet. Tilleggsarealet ligger i Os, Tolga og Engerdal kommune.

Postadresse
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo
postmottak@lmd.dep.no

Kontoradresse
Teatergata 9
www.lmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 874

Avdeling
Landbrukspolitisk
avdeling

Saksbehandler
Silje Trollstøl
22 24 92 72

NIBIOs utredning var en reindrifsfaglig utredning. NIBIO har sett på om området egner seg for reindrift, men ikke hvilke konsekvenser etablering av vinterbeite i området har for miljø og samfunn.

En reguleringsplanprosess for det aktuelle tilleggsarealet vil legge til rette for at reindriften både får de nødvendige rettighetene og får tilrettelagt for nødvendig infrastruktur. Det må gjennomføres forhandlinger med grunneiere og fjellstyrer i det aktuelle området, med sikte på å inngå avtaler om leie av området til vinterbeite for reindriften på Fosen.

2. Om tiltaket

Det tas sikte på å etablere et tilleggsareal som vinterbeite for Nord-Fosen og Sør-Fosen sijte. Tilleggsarealet kan brukes av maksimalt 2100 rein årlig fra Fosen reinbeitedistrikt. Vinterbeite vil være aktuelt i en periode fra desember til april. Det legges til grunn at slakteuttak vil skje før flytting til tilleggsarealet, og at kalving vil skje etter flytting tilbake til Fosen reinbeitedistrikt.

Hoveddelen av tiltaket er reinbeite. I tillegg vil det være aktuelt å oppføre infrastruktur for å kunne drifte i området..

Det skal utredes hvordan reindriften må transportere reinen med bil. Nødvendig infrastruktur for å få reinen av og på bil må også utredes. Dette omfatter også avlastnings/opplastingsplasser, oppsamlingsgjerder og beitehage som reinen kan oppholde seg i frem til transport og etter transport. Beitehagen må være stor nok til at reinen kan oppholde seg der over noe tid, og det må være mulighet for tilleggsfôring. Gjerdeanlegget må ha vanntilførsel, strøm og sanitæranlegg.

Det vil også være nødvendig å utrede oppføring av gjeterhytte, garasje og lagerbygning til bruk for reingjeterne. Disse må plasseres der det er hensiktsmessig for gjeting og arbeid med reinen.

Gjerdeanlegg som kan brukes til skilling av rein ved sammenblandinger med tilgrensende reinbeitedistrikter skal vurderes.

Behov for gjerder som avbøtende tiltak skal vurderes. Dette kan blant annet være for å hindre at rein trekker inn på jordbruksareal, for å hindre sammenblanding av rein fra tilgrensede reinbeitedistrikter, for å sikre at de to sijtene skal driftes i to adskilte grupper. Trekk ut av området må forhindres også for å unngå sammenblanding med villrein.

Forholdet til villreinen er særlig trekt frem av flere instanser. Tolga Østfjell villreinområde er det eneste villreinområdet som har grønn status. I tiltaksplanene for villrein vil det bli lagt opp til å sikre villreinen som en art vi har et særegent ansvar for. Det er derfor sentralt å få

utredet risikoen og konsekvensene for villreinen ved sammenblanding. Tiltak som forhindrer sammenblandinger, blir vesentlige.

Det kan være aktuelt for reindriften å bruke droner for tilsyn av reinen.

Mattilsynet har gjort en vurdering av utfordringen med at Fosen reinbeitedistrikt ligger nord for CWD-grensen, og et eventuelt tilleggsareal ligger sør for CWD-grensen. Mattilsynets anbefaling skal legges til grunn for konsekvensutredningen.

Det aktuelle området er forvaltningsområde for gaupe i forvaltningsplanen for region 5 (Hedmark). I tillegg er beiteområder i Sålekinna brukt som beite for sauebesetninger fra rovdyrutsatte beiteområder i Engerdal.

Tilleggsarealet vil kun være knyttet til reindriften på Fosen. Det vil ikke være tillat for andre reinbeitedistrikter å bruke området. Tilleggsarealet vil ligge utenfor det samiske reinbeiteområdet, og dette skal ikke medføre en utvidelse av det samiske reinbeiteområdet. Det må derfor gis konsesjon til reindrift utenfor det samiske reinbeiteområdet, jf. reindriften § 8. Forskrift om reinbeitetid, Femund reinbeitedistrikt, Sør-Trøndelag og Hedmark skal håndheves.

3. Mandat for konsekvensutredningen

Landbruks- og matdepartementet ber om uttalelser til følgende utkast til mandat for en konsekvensutredning:

«Formålet med oppdraget

Landbruks- og matdepartementet vil ha gjennomført en konsekvensutredning som belyser konsekvensene av etablering av tilleggsareal for Fosen reinbeitedistrikt i området Håmmålsfjellet-Sålekinna for miljø og samfunn.

Krav til konsekvensutredningen

Konsekvensutredningen skal følge kravene i forskrift om konsekvensutredninger kapittel 5 så langt de passer, og må kunne legges til grunn i et eventuelt reguleringsplanarbeid og behandling av søknad om konsesjon til reindrift utenfor det samiske reinbeiteområdet.

Innhold i konsekvensutredningen

Utredningen må vurdere forholdet til overordnet plan for de tre kommunene.

Utredningen må vurdere hvordan reindriften vil påvirke forhold i området og hvordan reindrift vil påvirkes av forhold i området. Påvirkning på miljø og samfunn skal utredes både for reinens vinterbeiting i seg selv, og fra tilknyttede aktiviteter, herunder motorferdsel, infrastruktur og bruk av droner.

Dette skal som et minimum vurderes for følgende tema:

- Landskap

- Erosjon
- Naturmangfold
- Villrein i tilgrensende områder, herunder blant annet vurdering av risiko for sammenblanding og mulige konsekvenser av sammenblanding for villreinen.
- Verneområder innenfor området
- Verneområder utenfor området som det kan forventes at blir påvirket dersom rein beveger seg ut av tilleggsarealet.
- Reiseliv/turisme
- Friluftsliv, ferdsel og folkehelse
- Forurensning, vannkvalitet
- Jordbruk
- Skogbruk
- Reindrift i tilgrensende områder – herunder risiko for sammenblanding
- Rovvilt
- Annen verdiskaping
- Påvirkning av vilt og trekkleier for vilt
- Smittefare og sykdommer
- Behovet for en kartlegging av eiendomsforholdene sett opp mot etablering av vinterbeite og eventuelle løsninger på utfordringer med rettighetskartlegging
- Økonomiske og juridiske konsekvenser for grunneiere
- Økonomiske konsekvenser for kommunene

Dersom konsekvensutredningen avdekker negative konsekvenser for andre forhold skal disse beskrives og vurderes.

Konsekvensutredningen skal følge forskrift om konsekvensutredninger § 23 om forebygging av virkninger. Der konsekvensutredningen avdekker negative konsekvenser knyttet til vurderingstemaene skal det foreslås avbøtende tiltak. Eventuelle følgekonssekvenser av disse tiltakene skal også utredes.

Konsekvensutredningen skal gi en beskrivelse av behov for og mulig omfang av nødvendig infrastruktur for reindriften, samt vurdere alternative plasseringer av denne. Plasseringen av infrastruktur skal være best mulig reindriftsfaglig, og i størst mulig grad unngå negative konsekvenser for andre forhold. Alternative plasseringer skal utredes i dialog med reindriften.

Utredet skal ha dialog med berørte parter.»

Frist for å sende høringsuttalelse er 2. april.

Høringer er åpne, og alle kan sende innspill. Vi ber om at hørings svar sendes inn digitalt ved å bruke skjemaet for hørings svar på regjeringen.no.

Med hilsen

Morten Floor (e.f.)
avdelingsdirektør

Silje Trollstøl
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Adresseliste

Dalsbygda beitelag			
Dalsbygda			
hjemmehamnelag			
Dalsbygda jaktlag			
Den Norske	Youngstorget 1	0181	OSLO
Turistforening			
Elgå	Valdalsfjellet 588	2443	DREVSJØ
reinbeitedistrikt/Svahken			
sijte			
Engerdal fjellstyre			
Engerdal kommune	Kommunehuset Enger	2440	ENGERDAL
Erlia grunneierlag			
Essand	Postboks 236	7361	RØROS
reinbeitedistrikt/Saanti			
Sijte			
Femund	Postboks 236	7361	RØROS
reinbeitedistrikt/Fæmund			
sijte			
Fosen	Sjøåsen	7750	NAMDALSEID
reinbeitedistrikt/Fovsen-			
Njaarke sijte			
Galådalen			
Hodalen grunneierlag			
Hodalen utmarkslag			
Holla			
Holøyen			
Hådalen natur- og			
utmarkslag			
Jordet jaktfelt			
Kjurrudalen hamnelag			
Kløftåsen-Falken-			
amstukåsa hamnelag			
Knausen/Galådalen			
søndre			
Kåsa vest			
Landbruksdirektoratet	Postboks 56	7701	STEINKJER
Miljødirektoratet	Postboks 5672	7485	TRONDHEIM
	Torgarden		
Narbuvoll grunneierlag			
Narjordet vestre			
grunneierlag			

Narjordet østre grunneierlag			
Naturvernforbundet	Mariboegate 8	0183	OSLO
Nordre Spekedalen sameie			
Norges Bondelag	Postboks 9354 Grønland	0135	OSLO
Norges Bondelag	Postboks 9354 Grønland	0135	OSLO
Norges Fjellstyresamband	Stortingsgata 30	0161	OSLO
Norges Jeger- og Fiskerforbund	Postboks 94	1378	NESBRU
Norges skogeierforbund	Postboks 1438 Vika	0115	OSLO
Norsk Bonde- og Småbrukarlag	Akersgata 41	0158	OSLO
Norsk sau og geit	Postboks 104	1431	ÅS
Norske Reindriftsamers Landsforbund	Postboks 508	9255	TROMSØ
NORSKOG	Postboks 123 Lilleaker	0216	OSLO
Nære østre grunneierlag			
Nøra grunneierlag			
Nørdalen sankelag			
Nørdalen viltstellområde			
Os Elvelia grunneierlags beitelag			
Os fjellstyre			
Os kommune i Østerdalen	Rytrøa 14	2550	OS I ØSTERDALEN
Os sauhamnelag			
Os/Nøra storviltområde			
Os-Elvelia grunneierlag			
Rendalen fjellstyre			
Rendalen kommune	Bergset	2485	RENDALEN
Riast/Hylling reinbeitedistrikt/Gåebrien sijte	Postboks 236	7361	RØROS
Røros fjellstyre			
Røros kommune	Bergmannsgata 19	7374	RØROS
Røros kommune	Bergmannsgata 19	7374	RØROS
Røros Vestre			

Sametinget	Avjovargeaidnu 50	9730	KARASJOK
Statsforvalteren i Innlandet	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Statsforvalteren i Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Statskog SF	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS
Storvollia Rabblia hamnelag			
Svarthaugen			
Søndre Klettdalen			
Sønmør jaktsameie			
Sålåkinna			
Såttåhaugen beielag			
Såttåhaugen grunneierlag			
Tolga fjellstyre			
Tolga kommune		2540	TOLGA
Tolga utmarkslag			
Tolga østfjell villreinutvalg			
Tufsingdalen vestre grunneierlag			
Tufsingdalen østre grunneierlag			
Vangrøfta grunneierlag			
Vingelen utmarkslag			
Østgård utmarkslag			
Øversjødalen viltstellområde			
Øvre Vangrøftdal grunneierlag			
Åslia-Storbekkdalen Hamnelag			